

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

10 De poenis incestus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

incestus, augetur enim malitia sola facti legij in hoc peccato, quia ex eo datur occasio matris, ac patribus uxores ac filias, ab hoc Sacramento retrahendi, & vt rarius ad illud accedant, procurandi, proferunt cum Sacerdotes, ex confessionibus auditis occasionem accipiunt, prouocandi ad libidinem feminas, quarum confessiones audire, & ob id alicubi hoc delictum grauius puniri solet.

Sexto queritur, An si Presbyter coeat cum sua parochiana, sit crimen ita qualificatum, vt sit depositione dignum? Abbas, Andreas, Decius, Felinus, & alij à Bernardo citati in sua Praxi criminali Canoni. cap. 76. aiunt esse crimen sic affectum, vt sit dignum depositione. Sic etiam ait Silua Tract. de Benefic. par. 3. qu. 3. ad finem. Ipse tamen Bernardus sentit, non esse crimen depositione dignum, nisi quando Parochiana illa fuerit filia spiritualis illius per Baptismum, vel Confirmationem.

Respondet in primis: Si Presbyter entatus coeat cum filia sua spirituali, hoc est, quam baptizauit, vel quam in Confirmatione, vel Baptismo tenuit, est verè, & proprie Incestus, & hoc est, quod dicere volunt supradicti Auctores. Secundò, non est incestus verè, si coeat cum ea, quae est ex eius Parochia: si tamen eam non baptizauit, aut non fuit ipsius Patrus in baptismo, vel Confirmatione, quia cognatio spiritualis solum contrahitur ex Baptismo, vel Confirmatione. Tertio, Illud crimen non est ita qualificatum, vt dignum sit depositione, nisi quando Parochiana illa fuerit ipsi Presbytero vinculo aliquo cognationis spiritualis coniuncta. Sic Bernardus loco citato, quia alioquin non est Incestus, sed Fornicatio: nisi femina Parochiana sit virgo, quia tunc erit stuprum; vel sit nupta: nam tunc erit adulterium, quae duo crimina in Clerico, etiam sunt digna depositione.

Septimò queritur, An coitus Presbyteri cum femina soluta habeat in iure rationem incestus? De hoc dixi supra §. 7. ad finem.

Octauò queritur, An in Confessione Sacramentali opus sit, exprimere differentias, & gradus incestuum? Duae sunt opiniones. Prima est asserentium, esse exprimendos gradus primum, & secundum, in consanguinitate, vel affinitate, non tamen esse opus exprimere alios duos gradus, tertium, & quartum, verbi gratia: Si quis coitit cum matre, vel cum sorore propria, vel cum consobrina, hoc est, filia ex fratre suo, vel ex sorore sua, necesse est dicat, se couisse cum consanguinea sua in primo gradu, vel in secundo. Item si quis coitit cum locru, vel nuru, vel priuigna, vel nouerca, vel cum sorore sua uxoris, vel consobrina uxoris, necesse est dicere se coisse cum consanguinea suae uxoris intra primum, vel secundum gradum. Item si quis fornicariè cognouit matrem, & filiam, aut duas sorores, aut duas consobrinas, aut eam feminam, quam antea suus frater fornicariè cognouerat, aut cuius consanguineam intra primum, & secundum gradum, suus frater cognouerat, opus est exprimat in confessione praedicta circumstantiam incestus, non tamen si gradus consanguinitatis, vel affinitatis sit tertij, vel quarti. Sic Corduben. g. 2. de Casibus conscientia.

In hac re, dico in primis, In gradibus consanguinitatis, mihi probabilius est, quod opus sit exprimere primum, secundum, tertium, & quartum gradum, si sunt gradus in recta linea ascendenti, vel descendenti: quia his consanguineis pro diuersitate graduum diuersus honor, & pietas debetur, secundum maiorem, aut minorem reuerentiam debitam consanguineis. Secundò, In gradibus consanguinitatis transuersalibus exprimere primum, & secundum gradum est necessarium; exprimere autem tertium, & quartum gradum mihi est admodum probabile, quod sit opus; sed probabile etiam puto non esse opus exprimere, quoniam est opinio aliquorum non esse opus. Tertio, In gradibus affinitatis satis est exprimere primum, & secundum gradum affinitatis: nam per fornicariam copulam nulla affinitas contrahitur post Concil. Tridentin. in tertio, & quarto gradu. Sess. 24. cap. 4. Et licet per copulam coniugalem affinitas contrahatur in tertio, & quarto gradu, non vide-

tur tamen specifica differentia esse inter istos incestus intra secundum gradum, nec videtur adhiberi malitia incestus augeri in tertio, & in quarto gradu, vt sit opus illam exprimere. Sed etiam probabile puto esse, illos exprimere, quando sunt affinitatis gradus contracti per copulam coniugalem. Quarto, in incestibus cognationis spiritualis exprimi debet circumstantia gradus. Quintò, in incestibus cognationis legalis non est necesse exprimere gradum, sed satis est dicere cognationem ipsam legalem.

Nonò queritur, An si Presbyter cognouit feminam, cuius Confessionem Sacramentalem audiuit, sit opus confiteri circumstantiam illam, quod coiterat cum filia sua spirituali, quam in Confessione audiverat? Respondet in primis, superius à me dictum, hanc circumstantiam non facere Incestum, unde non est opus eam confiteri vt incestum. Secundò opus est eam exprimere, quoties fuerit lege aliqua humana prohibita illa circumstantia. Item quoties aliquid damni ex eo coitu, & prae exemplo patere Sacramento Penitentiae, vt dixi supra.

Decimò queritur, An coitus cum consanguinea, vel affine contra naturam, hoc est, extra vas naturale, sit Incestus, & an sit opus confiteri illam circumstantiam, nimirum quod coitus contra naturam cum consanguinea, vel affine fuerit perpetratus? De hac quaestione dicam inferius.

Undecimò queritur, An peccatum Sodomiticum inter masculos, vel affines perpetratum, habeat etiam circumstantiam Incestus, & an sit opus, eam confiteri, quod sit commissum inter consanguineos, vel affines, de hoc etiam dicam inferius.

Duodecimò queritur, An coitus Presbyteri cum femina non consanguinea, aut affine sit Incestus? Item an coitus viri cum Monacha, vel Infidei alia, sit Incestus? De his singulis dicam inferius.

De Penis Incestus.

CAPVT X.

P R I M O notandum, Incestuosos in Iure Canonico puniri facultate contrahendi Matrimonium, vt docent communiter omnes, cap. Transmissa de eo, qui cognouit consanguineam uxoris. Hoc est, quod Incestum commisit non potest abique dispensatione Matrimonium contrahere.

Primo queritur, An hac poena intelligatur tantum de eo, qui Incestum commisit cum affine sua, seu cum aliqua consanguinea suae uxoris. An etiam de eo, qui commisit Incestum cum aliqua sua propria consanguinea? Duae sunt opiniones. Prima opinio est asserentium, in eligi de utroque hoc est, tam de eo, qui commisit Incestum cum consanguinea propria, quam de eo, qui commisit cum affine. Sic Abbas, & Prepositus, quos citat, & sequitur Nauarrus cap. 22. num. 74. Sic Angelus in verbo Incestus. Atque haec est opinio communis Canonistarum, vt ait Nauarrus, eamque probant ex cap. Si duo 35. quod sit. 6. cap. finali. eadem Causa. quod sit. 8. cap. de Incestibus, eadem Causa, quod sit. 3. cap. Si quis cum duabus. 33. quod sit. 2. cap. Si quis cum matre, & filia. Quod sit. 3. cap. Qui propinquam. 35. quod sit. 3. cap. Si quis Viduam. 32. quod sit. 7. & hanc sententiam sequitur Sotus 4. Distin. 37. quod sit. 1. art. 1. Opinio secunda est asserentium, solum hanc poenam intelligi de Incestuoso cum affine, non de incestuoso, cum propria sua consanguinea. Sic S. Thom. in 4. distin. 34. quod sit. 1. ad finem. & ibi Ricard. 3. part. cap. 16. §. 4. tit. Couar. in Epit. in 4. cap. 6. in princ. num. 40. Castren. lib. 7. de Lege poenalis cap. 7. ad fin. Sylu. in verb. Matrimonium 7. §. vlt. & haec est communis opinio Theologorum.

In hac re dico: quidquid sit de his opinionibus, ex quibus primam puto esse probabiliorum, certum est apud omnes Episcopum dispensare posse cum Incestuoso, vt Matrimonium contrahat, vt docet Nauarrus cap. 22. num. 75. & Palud.

& Palud. & Anton. Immo ait ibidem Nauarrus secundum Paludanum, & Anton. non esse Episcopi dispensationem necessariam, quando est probabilis timor de incontinentia. v. g. si incestuosus est iuuenis, & addit Nauarrus *ibidem*, non esse morem petendi predictam dispensationem. Sic citantur Angelus, Moralus, Rodonensis, & Ioannes, vt citat Syluester *in verb. Matrimonium*, 7. qu. 6. §. 2. licet Archidia. Paludan. Rofel. & Syluest. dicant, non esse validam hanc consuetudinem, & Episcopi dispensationem requiri, nisi quando est probabilis timor incontinentie. Sed non est, cur predicta consuetudo damnetur, vbi fuerit vsu recepta.

Secundo notandum: Incestuosus non potest licite exigere debitum ab vxore, quam habuit, antequam incestum committeret. 27. qu. 1. §. 2. cap. *Qui dormierit*, & indiget dispensatione, vt iterum sit ei exigere debitum ab vxore, quam quidem dispensationem potest facere Episcopus, vt ait communis opinio.

Secundo queritur, An hæc pena incestus intelligatur tantum de eo, qui perpetravit incestum cum affine, hoc est, cum aliqua sua vxoris consanguinea intra quartum gradum, an vero intelligatur in vniuersum de omni incestuoso, qui commisit incestum cum sua consanguinea propria. Dux sunt opiniones: Prima est asserentium, solum intelligi de incestuoso cum affine. Ita S. Thomas, Ricard. Palud. Anton. Couarr. Castren. Sotus, citati *in questione precedenti* opinio secunda est, intelligi de omni incestuoso, etiam de eo, qui est cum propria sua consanguinea. Sic Abbas, Præposit. Nauar. & est communis opinio Canonistarum, vt ait Nauar. *loco citato*.

In hæc re dico: licet valde probabilis sit opinio Canonistarum, tamen in praxi probabiliter sequi quisque potest sententiam S. Thomæ, & aliorum Theologorum.

Tertio queritur, An cognatio spiritalis matrimonio superueniens impediat vltim conjugalem? Respondeo, quando inducitur hæc cognatio ex causa necessitatis, vel ex ignorantia probabilis, non impedit debitum conjugale, siue in reddendo, siue in petendo: si vero contracta sit extra causam necessitatis, vel ignorantie inculpabilis, tunc impedit eum, cuius culpa inducitur, ne debitum petere possit; debet tamen reddere, vt colligitur *ex cap. Si vir, de cognat. spirital. cap. de eo, quæst. 1. licet ex his duobus locis colligere communis opinio Theologorum, & Canonistarum S. Thom. 4. dist. 42. Ricard. 5. dist. 42. art. 1. §. 1. ad 1. Sotus in 4. dist. 42. quæst. 1. artic. 1. Sic Andreas, Anton. Abbas, Præpositus in cap. Si vir, & cap. De eo citatis. Hostien. Gofred. Turrectem. in c. De eo, quæst. 1. Syluester *in verb. Matrimonium*, 8. qu. 7. vers. 2. Nauar. cap. 16. num. 34. Glossa in cap. Nofse, 30. quæst. 1. Licet Durand. 7. dist. 42. qu. 1. & Glossa in cap. Si vir, & Bernard. & Roden. in eod. cap. Si vir, dicant, id in iure non esse prohibitum Sed vt ait Panorm. in cap. Si vir, rectè colligitur ex his duobus locis citatis, quia in cap. De eo, 30. qu. 1. dicitur, quod talis vir mortuâ vxore maneat sine spe coniugij, & ei si vir, in fine dicitur, dolus, & fraus non debet ei patrocinari.*

Quarto queritur, An cognatio legalis non solum impedit matrimonium, sed etiam dirimat? Andreas, & Speculator aiunt, solum impedire, non dirimere. Sed communiter Theologi in 4. dist. 42. S. Thomas, Bonauen. Ricard. aiunt dirimere, & communiter Canonistæ. Gloss. Ioan. de Lignano, Panormit. Præposit. *ibid.* Sotus 4. dist. 42. §. 2. art. 2. Syluest. *verb. Matrimonium*, 8. §. 8. Angelus *verb. Matrimonium*, 3. & *verb. Impedimentum*, 8. Nauar. cap. 22. num. 42. Et in cap. Si quis, de Cognat. legalis dicitur: [Nuptiæ consistere non possunt.]

Tertio notandum, quod clericus incestuosus notoritis ipso iure postquam est notoritis, suspensionis penam incurrit, & penam irregularitatis, in qua Episcopus dispensare non potest: quia, vt supra dixi, incestus secundum genus suum, est grauius delictum, quam adulterium, sed ex c. *At si clericus, de iudic.* solum Episcopus potest dispensare in irregularitate procedenti ex notorio adulterio, & pec-

catis minoribus adulterio. An vero coitus Presbyteri cum ea, cuius confessionem audiuit, sit incestus, & crimen grauius adulterio: Item an coitus Presbyteri cum sua parochiana, hoc est, cum sua Parochie femina soluta, quam baptizauit, nec in confessione audiuit, sit maius crimen adulterio: de his dubiis dixi supra in capite sexta.

De Stupro.

CAPVT XI.

PRIMO notandum. Stuprum commuiter definitur, quod sit concubitus viri cum femina virgine, quo virginalis carnis integritas corrumpitur, hoc est, quo virginitatis signaculum violatur. Sic Angelus, Syluester, Tabien. Armilla, Caiet. *in summa, in verb. Stuprum*, ex S. Thomæ 2. 2. qu. 154. art. 6.

Secundo notandum: Stuprum aliquando in iure sumitur late, & comprehendit coitum cum vidua honesta, immo etiam adulterium, vt colligitur ex *Inter liberos. §. Lex Julia. & l. Stuprum, ff. Ad legem Iuliam, de Adult.* & notat S. Thomas 2. 2. qu. 154. art. 6. Hic tamen sumitur strictè, & definitur à Gratiano 936. quæstion. 1. cap. *Lex. sic*: [Stuprum est illicita virginitatis oesthoratio non precedente conjugali passionibus] & sic etiam S. Thomas vbi supra, & omnes communiter.

Primo queritur, An sit stuprum omne luxurie peccatum, per quod perditur irrecuperabiliter virtus virginitatis, an solum illud, per quod violatur carnis integritas, aut corporis signaculum? Dux sunt opiniones: Prima asserentium, omne peccatum luxurie, per quod perditur irrecuperabiliter virtus virginitatis, esse stuprum. Sic Martinus quæst. 2. de virginitate. & probat, quoniam alioqui masculus per copulam carnalem perdens suam virginitatem, non diceretur committere speciale peccatum luxurie, si non esset stuprum. Secundo, quia peccata luxurie omnia sunt communia viris, & feminis. Item quia virtus virginitatis est specialis virtus à castitate communi distincta: ergo luxurie peccatum contra virginitatem est speciale peccatum luxurie. Secunda est opinio asserentium, solum illud peccatum luxurie, quo irrecuperabiliter perditur carnis virginalis integritas, & claustrum, esse speciale peccatum stupri. Sic Caietanus *in summa, verbo Stuprum*, Tabien. Armilla *eodem verbo*. Et videtur colligi hæc opinio ex Sancto Thomæ 2. 2. qu. 154. art. 6. ex Auctoribus, qui communiter stuprum denuntiant, quod sit virginalis carnis integritas, & signaculi violatio. Hæc opinio est verior, & sequenda.

Secundo queritur, An vir perdens suam virginitatem per primam copulam carnalem illicitam, teneatur exprimere in confessione hanc circumstantiam: prima opinio asserunt, quoniam est circumstantia specialis luxurie contra specialem virtutem virginitatis. Item quia per illam copulam amittit aureolam in celo virginibus conferendam, ergo specialem luxuriam committit. Sic Martinus quæst. 2. de virginitate. Idem sentire videtur Sotus in 4. dist. 18. qu. 2. art. 4. Opinio secunda est asserentium, non esse circumstantiam necessariam in confessione exprimendam. Sic Caiet. 2. 2. qu. 154. art. 4. ad dubium secundum, Armilla, Tabien. vbi supra. Nauar. cap. 16. num. 3. Hæc opinio est probabilior, sed probabilis etiam est prima opinio, in praxi tamè opinio secunda est sequenda.

Tertio queritur, Cum femina virgo se polluit voluntariè, aut cum peccat solo mentis affectu, desiderans pollutionem, aut procurans eam, non tamen habens, aut se delectans in pollutione, quæ ei contingit in somno absque culpa, an sit necesse ad confessionem rectè peragendam, exprimere, quod est virgo? Dux sunt opiniones: Prima est asserentium, esse necessarium, quia hæc peccata sunt specialia luxurie peccata, siquidem sunt contra specialem castitatis virtutem, nimirum virginitatem. Item per hæc peccata amittitur aureola glo-